

Mestitz Mihály, Mestitz András És Feleségeik

Olaszországban, Bolognában készült a kép, az öcsém, Andris és a bátyám, Misi van rajta a feleségével. Az 1970-es évek végén készülhetett a kép. Akkor nekünk még nem adtak útlevelet, hogy külföldre menjünk. A bátyám Bolognában élt. Öcsémen (jobboldalt) világos öltöny van, mellette Júlia sógornőm, a felesége. Ő egy Marosvásárhely melletti faluból való. Baloldalt van a bátyám, mellette Clara Maletti, a felesége. Lehet, hogy kirándultak, és meglátogatták a bátyámat. Nekem küldték a képet, rá van írva: "Juci". Örökké küldenek mindenről képet.

Nagy volt a korkülönbség közöttük, de nagyon jól egyeztek. A bátyám 1909-ben született, a születése előtt három héttel halt meg a nagyapám, ezért is lett ő Mihály, mint a nagyapám. Misi mindenképpen orvos akart lenni, és huszonhárom éves volt már, mire apám végre beleegyezett. Akkor Misi elment Olaszországba. Öt év alatt lerakta a hat évet, de húzta az időt vagy nyolc évig, mondta, hogy a kórházban kell csinálni ezt meg azt, mert közben beleszeretett a sógornőmbé, aki akkor érettségizett. A sógornőm katolikus. Egy Bologna melletti kisvárosban volt patikus az apja, jó módú ember volt. Misi minden héten bérelt autót, s lement oda. Mondta apukának, hogy megszeretett egy lányt, és hogy elveszi. Apuka azt mondta, nem baj, ha nem zsidó, hogyha rendes családból való és rendes lány, kifogása ellene nincs, de jöjjön haza, érvényesítse a diplomáját, s aztán visszamegy. 1938-ban házasodtak össze Bolognában. 1939-ben Misi és Clara ideköltöztek Olaszországból Marosvásárhelyre. Carlo, a Misi fia 1946-ban született. A bátyáméknak 1947-ben sikerült megkapniuk a papírokat, és végleg Bolognába, Olaszországba költöztek, Clara szüleihez, aztán a központban vettek egy nagyon szép házat. Az apósa patikája mögött csinált egy rendelőt, ott rendelt valameddig, de nem sebészkedhetett, amíg nem lett olasz állampolgár. Nagyon jól ment a rendelés. Aztán megtudta, hogy Bolognában nem vonatkoznak rá az olasz törvények, és a kórházban lehet sebészkedni. Aztán meggondolta, és abbahagyta a sebészetet, mert már olyan jól ment neki a belgyógyászat. Délelőtt dolgozott valahol, délután pedig a belgyógyászatban volt, a városháza épületében, az emeleten volt a rendelő. 1994-ben kapott egy infarktust, és meghalt.

Andrist 1942-ben beidézték munkaszolgálatra, behívták Máramarosszigetre. Onnan Mauthausenbe, majd Günskirchenbe vitték koncentrációs táborba. A koncentrációs táborban komiszak voltak Andrissal, éppen úgy, mint mindenhol, de volt, amikor már kicsit enyhült a helyzet, és volt olyan kisebb hely, ahol őt tették főnöknek. Miután Andris hazajött, a Mestitz bútorüzlet, azt hiszem, még működött. A malom is megvolt az államosításig, 1948-ig, de másfél évre rá rekvirálták, Andris írta alá és adta át. A bútorüzletet 1949-ben rekvirálták [lásd: államosítás Romániában]. Akkor aztán valami más után kellett nézzen, amiből megél. Minden állásból kirakták, miután megtudták, hogy kinek a fia. De azután könyvelt, és mindenfélét kitalált. Először gyerekeknek fából játékvakokat csinált. Azután nem tudom, hogy az ő ötlete volt-e vagy egy könyvkötőé, hogy vállalatoknak rendezze az iratait, és azt be is kötötték. Mert rendszerint nem voltak rendezve az iratok úgy, ahogy kellett volna, és ez nekik nagyon bevált, egyik cég hívta a másik után. 1950-ben megnősült, elvette Kiss Júliát, aki református volt.

Andris az 1950-es években kérte Olaszországba a kitelepedését. Mi úgy beszéltük meg Andrissal, hogy mi is elmegyünk, először odamegyünk a bátyámékhoz, és aztán meglátjuk. De mivel Andrisék már hárman voltak, s Misi apósáékhoz mentek, hát nem mehettünk egyszerre. 1960-ban megkapta a papírokat, és kimentek Bolognába. Az én uram nem akart menni, mert azt mondta, nyolc évig volt fogságban [az első férjről, Schönbrunn Jenőről van szó], s nem megy, eleget volt távol itthonról. Ezért maradtam én itthon, pedig mindenik barátnőm azt mondta, hogy én leszek az első, aki elmegyek.

Misi ott volt Bolognában, és Andrist mindennel ellátta: lakással várta. Vagy két hónap után Andris egy motorbicikligyárban kapott könyvelői állást, s ott megtalált egy olyan számítási hibát, amit két éve kerestek. Nagy megbecsülésben volt része, és jó pénzt kapott. Olaszországban akkor volt a hidegháború, és azt mondta, hogy nem marad ott. Nem maradt annál a cégnél, csak tíz hónapig, mert jelentkezett Amerikára és Kanadára, hogy bevándorolna. Azt mondta, amelyik hamarabb jön, oda megy. Szerencsére Amerika jött hamarabb. 1961-ben Minneapolisba mentek. Még most is könyvel, volt egy könyvelési irodája otthon. Dolgozott neki még két nő (nem voltak zsidók), akik járták a vállalatokat, és csak akkor mentek hozzá, ha valami sürgős volt. Júlia a zsidósághoz mindig tartott, inkább elment Andrissal a templomba, mikor Andris járt, viszont a református templomba nemigen ment. Aztán egy idő után nehezebb volt Andrisnak a járás, most már nem jár templomba.